

3 Απριλίου 2017

Ξανακερδίζοντας την πνευματικότητα, την αθωότητα και την πίστη (Δρ. Δημήτριος Καραγιάννης, Παιδοψυχίατρος - Ψυχοθεραπευτής)

/ [Πεμπτούσια](#)

Η πνευματικότητα στον σύγχρονο κόσμο. Της παγκοσμιοποίησης. Του Ίντερνετ. Των επιφανειακών σχέσεων. Της διασκέδασης και της σκέδασης. Της κατανάλωσης. Της ατομικότητας. Του ανταγωνισμού. Της μίζας και του εύκολου πλουτισμού. Της δικτατορίας της αισθητικής και της αποθέωσης του φαίνεσθαι. Της σχετικοποίησης της αλήθειας. Της τηλεθέασης και της τηλεαπομόνωσης. Της αμφισβήτησης των σημαντικών και της απολυτοποίησης των ασήμαντων.

Ο άνθρωπος της ψηφιακής εποχής, της δικτατορίας της εικόνας, με τους τρελούς ρυθμούς της καθημερινότητας που εναλλάσσονται με τον υπερβολικό ελεύθερο χρόνο, της επικοινωνίας και των δημόσιων επιφανειακών σχέσεων, νοιώθει όσο ποτέ άλλοτε την επιθυμία να κοινωνήσει ουσιαστικά, να ανήκει σε ομάδες που να

διατηρείται το προσωπικό στοιχείο.

Η καταγραφή περί της ύπαρξης ή μη πνευματικότητας στις σύγχρονες κοινωνίες συνήθως καταλήγει σε πικρή καταγραφή της παθολογίας που υφίσταται στον κόσμο. Η περιγραφή αυτών των καταστάσεων λειτουργεί ως άλλοθι γι' όποιον θέλει να δικαιολογήσει την ανεπάρκειά ή την παραίτηση του.

Η συνήθης πρακτική αφορά μια επιφανειακή καταγραφή της ανηθικότητας που ορίζεται με στοιχεία αισθητικής παρά θεολογικής προσέγγισης. Δόθηκαν ανούσιες μάχες για την αισθητική των νέων και την εμφάνισή τους. Για μόδες που χαρακτηρίστηκαν ανήθικες. Τα παντελόνια για τις γυναίκες και τα μακριά μαλλιά για τους άντρες έγιναν κεντρικά θέματα και χάθηκαν γενιές νέων από την εκκλησία που τους έθετε σε απόσταση εξ αιτίας ενός χαρακτηριστικού εμφάνισης.

Αυτό ήταν καταστροφικό όχι μόνο γι' αυτούς που απομακρύνθηκαν, αλλά κυρίως γι' αυτούς που θεώρησαν ότι ανήκουν στην Εκκλησία γιατί συμμορφώνονται με μια αισθητική και όχι γιατί απολαμβάνουν τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος στη ζωή τους.

Η Εκκλησία στις ημέρες μας δεν είναι πια ο επίσημος τόπος συνάντησης. Οι άνθρωποι έχουν δημιουργήσει πολλούς τρόπους και τρόπους για επικοινωνία και διασκέδαση. Η Εκκλησία στις ημέρες μας δεν είναι πια ο επίσημος νομοθέτης της ηθικής. Η σύγχρονη κοινωνία έχει σχετικοποιήσει κάθε ηθική.

Το ιερό έναντι στο βέβηλο. Απομονώνεται και γκρινιάζει ηττημένο. Το κοσμικό καγιάζει απέναντι στο πνευματικό.

Η αντίδραση στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα δεν μπορεί να είναι μια άμυνα που περιορίζεται στις πικρές διαπιστώσεις και οδηγεί στο κλείσιμο. Η αμυντικά κλειστή καρδιά οδηγεί στην ανάπτυξη σκληρόκαρδων ανθρώπων. Τα «καλά» πνευματικοπαίδια γίνονται αδύναμοι άντρες. Τα «καλά» κορίτσια εξελίσσονται σε άχρωμες γυναίκες. Αργότερα οδηγούνται σε ανέραστους γάμους που μεταβάλλουν τα καλά παιδιά σε κουρασμένους γονείς. Τελικά οι ανέραστες προσωπικότητες εθίζονται σε ανέραστες χλιαρές πνευματικότητες.

Η απουσία επιθυμίας δεν αντιστοιχεί σε αρετή, αλλά στο θάνατο. Ένας άνθρωπος που έχει στερηθεί τις επιθυμίες, έχει παύσει να υφίσταται ως πνευματική υπόσταση και κινείται μόνο στο χώρο της επιβίωσης.

Η γνήσια αυθεντική αναγνώριση των επιθυμιών επιτρέπει την αναγνώριση των ορίων μας. Συνειδητοποιούμε την αδυναμία να τις αγγίξουμε δίχως να τις καταστρέψουμε με τα άτσαλα - αδούλευτα στην άσκηση - χέρια της ύπαρξης μας.

Η πνευματικότητα σήμερα κάνει άλματα. Αναδύεται στα πιο απίθανα εδάφη που ποτέ στο παρελθόν δεν είχε αναπτυχθεί. Και χάνεται από μέρη που αυτονόητα υπήρχε.

Η μετάνοια είναι δυνατή, παρά ποτέ. Οι άνθρωποι δεν χρειάζεται να πειστούν από επιχειρήματα και κηρύγματα. Βιώνουν το κενό. Την αποτυχία.

Γυναίκες και άντρες που έχουν συνάψει πολυάριθμες επιφανειακές σχέσεις βιώνουν το οντολογικό κενό και επιζητούν να βρουν τον εαυτό τους και μια ουσιαστική αυθεντική προσωπική σχέση.

Θα υπάρξουν διαθέσιμοι πνευματικοί που θα βρεθούν κοντά στους πληγωμένους ανθρώπους σ' αυτές τις στιγμές ή θα συναντήσουν άκαμπτους σκληρόκαρδους τυπολάτρες που θα τους εξουθενώσουν με τις εμπλοκές τους και θα τους αφήσουν εγκαταλειμμένους;

Η επίσημη Εκκλησία δείχνει να ησυχάζει από τους γεμάτους ναούς των εορτών και δείχνει να μην κατανοεί την αποξένωση που υφίσταται ακόμη και μέσα στους συνεκκλησιαζόμενους. Πώς όμως θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά όταν η ίδια δεν έχει μεταβολίσει την άκρα ταπείνωση της ενανθρώπισης του Θεού και φαντασιώνει τον εαυτό της με όρους κοσμικής εξουσίας; Πικραίνεται κανείς από το κοσμικό καθεστώς που διέπει τις εκκλησιαστικές δομές.

Η αναζήτηση είναι το σημαντικό στοιχείο της σημερινής πνευματικότητας. Δεν αποτελεί ένα κοινωνικό ρεύμα, αλλά συντελείται προσωπικά, όταν κάποιες στιγμές οι άνθρωποι κατανοούν τα αδιέξοδά τους. Τότε είναι που μέσα σε επώδυνες προσωπικές καταστάσεις προσπαθούν να κατανοήσουν το τι πήγε άσχημα. Τι δεν είχαν λάβει υπ' όψιν τους.

Η Εκκλησία, στις ημέρες μας, έχει να προσφέρει την πολύτιμη απάντηση στο βασανιστικό ερώτημα της νοηματοδότησης της ύπαρξης. Μια απάντηση που δεν συνιστά απειλή για κάποια μελλοντική τιμωρία, ή προσδοκία για κάποια μελλοντική αμοιβή, αλλά μια στάση ζωής που ήδη χαριτώνει όποιον το θελήσει.

Η πνευματικότητα δεν μπορεί να αφορά απλώς την στόχευση στις λιγότερες αστοχίες, αλλά στη βίωση της μετάγγισης του Θείου ελέους στις ανθρώπινες σχέσεις.

Ο ευχαριστιακός τρόπος βίωσης της καθημερινότητας παραμένει το ζητούμενο. Απαιτούμενα η α. Η αγάπη, η χαρά, η ειρήνη και η πίστη που είναι καρποί του Αγίου Πνεύματος να μπουν στην καθημερινότητα μας, όχι σαν ωραίες λέξεις, αλλά σαν εργαλεία ζωής.